Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Cena numeru 25 groszy.

Wychodzi na każdą niedzielę

POLSKA GAZETA LUDOWA

Dawniej „Polska Ludowa"

ODDZIAŁY:
LUBLIN, ul. Dawna Nr. 5.
POZNAN, ul. Półw ska Nr. 20

ROK IV WARSZAWA N. 42
NIEDZIELA 26 PAZDZIERNIKA 1930 R.

Adres Redakcji i Administracji
WARSZAWA,
ul. Smolna Nr. 38 telef. 254-20
Konto czekowe w P. K. O. 14750

№ 19 NIECH ŻYJE LISTA KATOLICKIEGO BLOKU LUDOWEGO № 19

Listy państwowe kandydatów do Sejmu i Senatu *Katolickiego Bloku Ludowego*

1. **Ponikowski Antoni,** lat 52, b. premjer, profesor Politechniki, Warszawa, Profesorska 4.
2. **dr. Tempka Władysław,** lat 40, adwokat, b. poseł, Królewska Huta, Wolność 40.
3. **Chaciński Józef,** lat 41, prawnik, b. poseł, Warszawa, Marszałkowska, Nr. 97.
4. **Gliński Tadeusz,** lat 45, inżynier, Kraków, Anczyca Nr. 7 (Salwator).
5. **Urbański Franciszek,** lat 39, prezes Chrz. Zjedn. Zaw., b. poseł, Warszawa, Żeromskiego 8.
6. **Gdyk Ludwik,** lat 56, zecer, b. poseł, Warszawa, Litewska 4.
7. **Tylczyński Józef,** lat 50, kupiec-przemysłowiec, Poznań, Emilji Szczanieckiej 1.
8. **Bogdanowicz Bronisław,** lat 62 rolnik, wieś Szczygły Górne, powiat Łuków.
9. **Puchałka Jan,** lat48, prezes Okr. Chrz. Zjed. Zaw., b. poseł, Kraków, Plac Marjacki 2.
10. **Romanowski Józef,** lat 31, rolnik, wieś Ryszki, gmina Nowa Wieś, powiat Grójec.
11. **Perliński Wiktor,** lat 43, lekarz-dentysta, Warszawa, Żórawia 47.
12. **Marciniak Stanisław,** lat 42, rolnik, Poznań, Marszałka Focha Nr. 61.
13. **Zaborowska Helena,** lat 55, radna m. st. Warszawy, Warszawa, Jerozolimska Nr. 8.
14. **Strakacz Sylwin,** lat 38, dziennikarz, Warszawa, Plac Trzech Krzyży.
15. **Jaworski Albin,** lat 46, kupiec, Kraków, Rynek Główny.
16. **Filip Józef,** lat 34, kontroler tramwajów, Warszawa Myszyniecka 6.
17. **Brewiński Władysław,** lat 45, rolnik, Nowe Krośniewice, powiat Kutno.
18. **dr. Bilik Adam,** lat 31, doktór, medycyny, Sosnowiec, Bema 4.
19. **Służałek Kazimierz,** lat 39, inżynier, Sosnowiec, Targowa 14.
20. **Matulka Władysław,** lat 60, rolnik, wieś Zawodne, gmina Wągrodno, powiat Grójec.
21. **Pawlak Michał,** lat 47, rzemieślnik, Łódź, Przędzalniana 38.
22. **Częścik Marjan,** lat 32, redaktor, Warszawa, Smolna 38.
23. **Kurowiecki Mar an,** lat 38, woźny, Warszawa, Żelazna 90.
24. **Mostowski Józef,** lat 46, rolnik, Znamiączki, powiat Ostrów Mazowiecki.
25. **Gawroński Andrzej,** lat 34, robotnik, Poznań, Piotra Wawrzyniaka Nr. 17.
26. **Zgliński Czesław,** lat 52, rzemieślnik, Warszawa, Waliców 3.
27. **Badura Wincenty,** lat 50, rolnik, Garwolin.
28. **Front Stanisław,** lat 35, sekretarz Chrz. Zw. Zaw., Kraków, Potockiego 11.
29. **Budka Bogumił,** lat 30, prawnik Warszawa, Marszałkowska 99.
30. **Dąbrowski Fabjan,** lat 52, dozorca, Warszawa, Aleje Ujazdowskie 28.
31. **Dudziak Antoni,** lat 63, rolnik, wieś Godów, powiat puławski.
32. **Babiński Franciszek,** lat 42, robotnik fabryczny, Andrychów, Mało polska.
33. **Roch Marcin,** lat 35, dyrektor Tow. Ubezp. „Przyszłość", Poznań, Półwiejska 3.

Do Senatu

1. **Janczewski Stanisław, lat** 42, adwokat, Warszawa, Żórawia 9.
2. **Sosiński Wojciech,** lat 58, kupiec, Siemianowice, Bytomska 7.
3. **Adelman Aleksander,** lat 71, kupiec, Kraków, Stolarska 5.
4. **Kędzior Jan,** lat 50, urzędnik komunalny, Katowice, ul. Marszałka Piłsudskiego 47.
5. **ks. Szmigielski Jan,** lat 49, profesor seminarjum duchownego, Warszawa, Nowogrodzka 47.
6. **Wojakowski Rajmund,** lat 63, kierownik szkoły, Łódź Złota 7.
7. **Choynowski Piotr,** lat 56, rolnik, Horynka-Rudawa, gm. Horynka, pow. Grodno.
8. **Harasz Antoni,** lat 52, ławnik, Magistratu m. Łodzi, Łódź Tkacka 22-a.
9. **Marszałkowski Józef,** lat 52, ekspedytor tramwajowy, Wesoła, pow. warszawskiego.
10. **Ryntflejsz Kazimierz,** lat 53, adwokat, Łomża Długa 13.
11. **Budzyński Michał,** lat 50, robotnik, Poznań, Małe Garbary 10.
12. **Mioduszewski Ludwik,** lat 50, kupiec, Białystok, Rynek Kościuszki 1.

Czołowi kandydaci list okręgowych *Katolickiego Bloku Ludowego*

Okręg Nr. 1 (Warszawa)
Stanisław Janczewski, prawnik, prezes Ch. D. i Ks. **Franciszek Gąsiorowski** b. poseł rektor

Okręg Nr. 2 (Warszawa-powiat)
Ks. profesor Jan Szmigielski, radny **Spasiński**

Okręg Nr. 5 (Białystok)
Wacław Bitner, b. poseł, prawnik

Okręg Nr. 6 (Grodno)
Romuald Puljan b. poseł, prawnik

Okręg Nr. 10 (Włocławek)
Franciszek Zieliński, b. poseł rolnik i **Józef Szałek,** rolnik

Okręg Nr. 11 (Łowicz)
Wacław Reyndel, adwokat

Okręg Nr. 12 (Grójec)
Wacław Bitner, b. poseł i **dr. Wiktor Perliński**

Okręg Nr. 13 (Łódź — miasto)
Władysław Adamski ławnik

Okręg Nr. 14 (Łódź — powiat)
Bronisław Dąbrowski

Okręg Nr. 17 (Częstochowa)
Zygmunt Cardini, sekretarz okręgowy Chrześć. Zjednoczenia Zawodowego.

Okręg Nr. 19 (Radom)
Antoni Ponikowski, b. premjer
Stanisław Spasiński

Okręg Nr. 21 (Będzin)
Kazimierz Służałek, inżynier

Okręg Nr. 23 (Iłża)
. Stępień, redaktor

Okręg Nr. 24 (Łuków)
Marjan Częścik, redaktor Bron. Bogdanowicz rolnik, Wincenty Juściński

Okręg Nr. 30 (Grudziądz)
Józef Kwaśniewski kupiec.

Okręg Nr. 31 (Toruń)
Odrowski

Okręg Nr. 32 (Bydgoszcz)
Jan Teska, redaktor

Okręg Nr. 36 (Szamotuły)
Marcin Roch b. poseł

Okręg Nr. 37 (Ostrów Poznański)
Stefan Szlachciński

Okręg Nr. 38 (Królewska Huta)
Wojciech Korfanty, b. poseł J. Sikora

Okręg Nr. 39 (Katowice)
Wojciech Korfanty b. poseł

Okręg Nr. 40 (Cieszyn)
Wojciech Korfanty b. poseł i Roguszczak b. poseł

Okręg Nr. 41 (Kraków)
Jan Matysiak, redaktor

Okręg Nr. 46 (Jasło)
Bronisław Kuśnierz, b. poseł

Okrąg Nr. 49 (Sambor)
Stefan Bryła b. poseł

Okręg Nr. 62 (Lida)
Hipolit Harniewicz, doktór b. poseł
— i t. d.

Ogółem Katolicki Blok Ludowy występuje czynnie na terenie 32 okręgów wyborczych w Polsce.

19

Zadania posłów ludowych

Stan włościański, lud polski, drobni rolnicy jest najliczniejszym stanem w Polsce. Jest to wielka siła, ale niezorganizowana i dlatego marnuje się.

Legenda głosi, że w bardzo dawnych czasach żył nadzwyczajny siłacz który czuł w sobie taką siłę, że potrafiłby ziemię poruszyć, ażeby tylko znalazł dźwignię za którąby mógł uchwycić.

Takim właśnie siłaczem szukającym dźwigni jest lud polski, który rozproszony i podzielony na wiele partji wzajemnie zwalczających się, odgrywa w Polsce bardzo małą rolę.

Lud tylko płaci podatki, daje rekruta i posłusznie spełnia wszelkie obowiązki. Jakkolwie ma prawa jednakowe z innymi obywatelami, to jednak nie umie ich wykorzystać, bo jest niezorganizowany.

Gdy próbował organizować się, rozbił się na wiele stronnictw, zawsze kłócących się i jeszcze bardziej osłabiających jego siłę.

Pierwszym obowiązkiem posłów ludowych powinno być dążenie do stworzenia **jedności ludowej** w całej Polsce. Jeżeli to się nie uda odrazu, posłowie ludowi powinni dążyć do **zmniejszania liczby stronnictw ludowych**, co przy dobrej woli i szczerej chęci łatwo można uczynić.

Trudno bowiem zrozumieć ,poco obok siebie istnieją takie stronnictwa jak i „Piast" i „Stronnictwo Ludowo; Katolickie" oraz „Wyzwolenie", „Stronnictwo Chłopskie" i „Związek Chłopski".

Gdyby te dwie grupy stronnictw ludowych mających program bardzo zbliżony, połączyły się w dwa stronnictwa, wtedy rozbicie ludu polskiego byłoby mniejsze i łatwiej byłoby uzgodnić pracę posłów ludowych, bo mielibyśmy wtedy tylko dwa stronnictwa: **jedno umiarkowane i drugie radykalne.**

Drugim obowiązkiem posłów ludowych powinno być uzgodnienie pracy stronnictw ludowych i ułożenie planu działalności na przyszłość. Gdyby nie udało się uzgodnić ogólnego działania, należałoby dojść do zgody choć w najważniejszych sprawach i w tych wypadkach występować zawsze zgodnie. To podniosłoby znaznaczenie i siłę ludu.

Trzecim obowiązkiem posłów ludowych powinien być podział pracy pomiędzy sobą, zajęcie miejsca **we wszystkich komisjach sejmowych i obrona tam spraw ludu.**

Jeszcze raz muszę mocno podkreślić, żeby umiejętnie bronić spraw ludu, trzeba być człowiekiem **wysoko wykształconym.**

Poseł, który chce pożytecznie pracować musi ogarniać umysłem potrzeby nietylko jednego stanu, ale potrzeby wszystkich stanów, całego narodu, całego państwa.

Żeby sprostać tym zadaniom, poseł musi posiadać **dużo wiedzy i dużo doświadczenia.** Nie wystarczy siedzieć, patrzeć i słuchać, co inni mówią, a podczas głosowania na znak prowodyra wstawać lub siadać, trzeba umieć myśleć i rozumieć, o co chodzi i wiedzieć, jak postąpić w każdym wypadku.

W poprzednich sejmach było dużo **posłów ludowych,** ale wykształconych **mało** i dlatego sprawy ludu były bronione nieumiejętne.

Drobni rolnicy nie otrzymali żadnych ulg ani udogodnień. Robotnicy dzięki umiejętnej obronie ich spraw mają 8 godzinny dzień pracy i „Kasę Chorych", gdzie dostają poradę i lekarstwo prawie bezpłatnie. Mogą chodzić do lekarza i apteki choć co drugi dzień. Za drobnego rolnika nikt nie płaci, ani za lekarza, ani za lekarstwa. On sam musi płacić za wszystko. Ile razy pójdzie do lekarza i apteki, tyle razy musi zapłacić ze swej ubogiej kieszeni.

Co do godzin pracy, gdy przyjdzie praca w polu — żniwo i sianokosy wtedy rolnik pracuje nie 8 godzin, lecz nieraz 18 godzin na dobę.

Oprócz tego robotnik ma zupełnie wolne od pracy i jakichkolwiek zajęć niedzielę i święta, rolnik niema i tego przywileju, bo czy to w niedzielę czy w największe uroczystości musi **dopatrzeć dobytku,** nieraz pójść w pole i sprawdzić czy tam źli ludzie nie robią mu szkody.

Obok ciężkiej pracy ma jeszcze ciągłe zmartwienia, to **susza spali mu zboże** w polu, to **deszcze zgnoją plon jego pracy, to zaraza padnie na dobytek.**

A gdy przyjdzie **płacić podatki,** nikt nie pyta, czy w polu miał urodzaj, czy dobytek był zdrowy — zapłacić musi bo inaczej grozi mu kara.

Gdy robotnik niema roboty — jest bezrobotnym, rząd daje mu zapomogi t. j. płaci za to, że nic nie robi. Gdy zaś rolnik nie będzie pracował, nikt za to mu nie zapłaci, przeciwnie czeka go kara, bo będzie głodował on sam i cała jego rodzina.

Słowem dola drobnego rolnika jest bardzo ciężka. Poprzednie sejmy pomimo dużej liczby posłów ludowych doli jego ciężkiej nie **poprawili.**

Przy tem wszystkiem trzeba zauważyć, że lud nie będzie domagał się dla siebie przywilejów i wyjątków, nie będzie uchylał się od płacenia podatków, bo wie że płacić trzeba ale podatki muszą być rozłożone na wszystkich obywateli **sprawiedliwie** i ściągnięte rozumnie.

Obecnie drobni rolnicy uginają się pod ciężarem podatków, zwłaszcza semikowych. Jeżeli tak dalej będzie bez zmiany, stan taki doprowadzi ich do ruiny. To też na posłów do obecnego sejmu musimy wybierać ludzi takich którzy wieś znają, kochają, którzy niedolę ludu wiejskiego potrafią zrozumieć ludzi czystych i uczciwych, a przedewszystkiem ludzi z oświatą.

Tacy ludzie wsi polskiej w ciężkiej biedzie napewno dopomogą.

Adolf Małyszko.

— o —

B. posłowie pozostaną w Brześciu n. Bugiem

Osadzenie b. posłów sejmowych w więzieniu wojskowem w Brześciu n. B. jest wedle motywów decyzji sądu okr. całkowicie zgodne z regulaminami więzień cywilnych, jak i regulaminem więzień wojskowych, który w kilkunastu artykułach mówi o przebywaniu osób cywilnych w więzieniach wojskowych.

Sąd Okręgowy rozważał skargę, wniesioną przez obrońców b. posłów skierowana była przeciwko przetrzymywaniu b. posłów, jako osób cywilnych w więzieniu wojskowem.

Sąd okręgowy skargę tę postanowił oddalić, motywując to w ten sposób, że skarga byłaby dopuszczalna oskarżonych. W danym wypadku jednak o żadnem uszczupleniu praw uwięzionych nie może być mowy, a to z tego względu, że znajdują się oni pod nadzorem i są w dyspozycji cywilnych władz sprawiedliwości.

Nie chcą nadal kandydować

Gazety miejskie doniosły, że aresztowany i osadzony w Brześciu n-Bugiem b. poseł Liberman (socjalista) odmówił podpisania deklaracji kandydackiej i skierował do Państw. Komisji Wyborczej oświadczenie, w którem deklaruje, iż przy obecnych wyborach nie zamierza kandydować z listy Nr 7.

Wobec tego oświadczenia dr Liebermana dotychczas razem czterech b. posłów znajdujących się w Brześciu nad Bugiem odmówiło kandydowania przy obecnych wyborach. Są to pp.: Witos („Piast"), dr. Prager (P.p.S. CKW), Aleksander Dębski (Stronnictwo Narodowe), oraz dr. Lieberman (P.P.S. CKW).

Konsekracje nowych księży biskupów

W niedzielę dn. 5-go b. m. w katedrze łódzkiej odbyła się konsekracja J. E. ks. Włodzimierza Jasińskiego biskupa.

Sakry biskupiej dopełnił J. E. ks kardynał Aleksander Kakowski, arcybiskup warszawski. Współkonsekratorami byli II EE. księża biskupi Tymieniecki i Fulman. Z przedstastawicieli władz państwowych byli obecni pp. wojewoda i kurator łódzki Na konsekrację swego pasterza licznie przybyło duchowieństwo djecezji sandomierskiej z obiema kapitułami na czele. Licznie też były reprezentowane organizacje i instytucje religijne, oświatowe i gospodarcze ziemi sandomierskiej. Katedra była przepełniona wiernymi.

Po konsekracji odbył się wspaniały obiad w gmachu seminarjum duchownego., którego rektorem był dotychczas nowokonsekrowany ks. biskup sandomierski. Wieczorem J. E. ks. biskup Tymieniecki wydał raut w swym pałacu dla zaproszonych gości.

Tego samego dnia odbyła się w Łomży konsekracja J. E. ks. Bernarda Dembka, biskupa-sufragana łomżyńskiego.

O godz 9 rano wyruszyła procesja do katedry gdzie sakry biskupiej ks. nominatowi udzielił J. E. ks. biskup Stanisław Łukomski, pasterz djecezji łomżyńskiej współkonsekratorami byli II E. E. księża bis. Przeździecki i Okoniewski.

Podniosła uroczystość konsekracji odbyła się w przepełnionej wiernymi katedrze przy udziale reprezentacyj stowarzyszeń i szkół djecezji łomżyńskiej. Obecne były władze miejskie, raził brak przedstawicieli władz państwowych.

Lista № 19 broni

ludzi pracy przed krzywdą, wyzyskiem, oszustwem politycznem i nadużyciami

Pan Prezydent Mościcki ma 203 Chrześniaków. Jak wiadomo, ustalił się w Polsce zwyczaj, że każdy siódmy syn jest chrześniakiem Prezydenta Rzplitej. Każdy z nich oprócz zaszczytu posiadania tak dostojnego ojca chrzestnego, otrzymuje książeczkę czekową P. K. O. z wkładem zł. 100 które odbiera po dojściu do pełnoletności. Takich chrześniaków Pana Prezydenta jest obecnie w Polsce 203.

— o —

O co walczymy...

Wybory można, w pewnym stopniu upodobnić do wojny. I tu i tam bowiem toczy się walka, pracują sztaby (komitety), ustalane są plany działania, mobilizowane środki do akcji niezbędne, a przez specjalny dobór ludzi (dowódców) obsadzane bywają poszczególne odcinki frontu (okręgi wyborcze).

Różnica zasadnicza między akcją wojenną, a wyborczą polega na tem, że w pierwszym wypadku działa siła materjalna a główny argument tej akcji pociski armatnie i karabinowe stanowią: w wypadku zaś drugim (przy wyborach) działa siła moralna a zamiast armat wysuwane są hasła, zamiast śmiercionośnych pocisków — słowa.

Jednakże i tu i tam — jest walka, której prowadzenie jedne i te same zasady regulują, a mianowicie: na to by przeciwnika pokonać — trzeba go atakować!

Na wojnie atakuje się wtedy, gdy się ma nad przeciwnikiem **przewagę materjalną**, to znaczy większą ilość ludzi, przy akcji zaś wyborczej atakuje się wtedy, gdy się ma rację to znaczy: **moralną przewagę**.

I tu rzucamy hasła, mówiąc o co walczymy.

Bronimy tego, co dziś jest najbardziej zagrożone — zdrowia moralnego narodu!

Jak dalece deprawacja charakterów i spodlenie dusz zaszło dziś w narodzie — przykro wprost wspominać.

A jeszcze większą przykrość sprawia świadomość, że nad podniesieniem wartości moralnej człowieka i obywatela w Polsce wcale się nie pracuje, a odwrotnie: wszystko się robi by tego obywatela bardziej jeszcze pogrążać, by go podstaw moralnych raz na zawsze pozbawić.

Od dłuższego już czasu obserwujemy tak ze strony związków nauczycielskich, jako też ze strony partyj w „Centrolewie" (7-ce) schowanych — niezwykle zaciekły atak na szkołę wyznaniową w Polsce Zarówno partje z 7-ki, jak i związki radykalnego nauczycielstwa całą siłą prą do tego, by religję ze szkół usunąć i szkoły bezwyznaniowe Polsce zafundować. A co najbardziej charakterystyczne, że wysocy dygnitarze państwowi nad sprawami oświatowemi w Polsce pieczę mający — z kierunkiem wolnomyślicielskim wybitnie współdziałają.

Świetnych przykładów, jak wychowuje obywateli szkoła bezwyznaniowa, dzień w dzień nieomal dostarcza nam Ameryka.

Toć 45-miljonowa Anglja w ciągu całego roku nie zanotuje u siebie tylu zbrodni, ile zanotuje 4-miljonowe amerykańskie Chicago (Czikago) w ciągu jednego miesiąca.

Szkoła bezwyznaniowa, a więc bezreligijna jak na przykład w Ameryce, nie mogąca dać przyszłemu obywatelowi (dziecku) podstaw ideowych i moralnych, urabia jego psychologję czyli charakter wybitnie w kierunku teoryj materjalistycznych, a więc sieje kult **dla złotego cielca.**

Ci z naszych ziomków, którzy amerykańskiego chleba próbowali, wiedzą dokładnie, jak tam oceniają człowieka.

W Ameryce obowiązuje zasada: **„Tyle jesteś wart ile masz w kieszeni".** Masz 100 dolarów — wart jesteś 100, a nie masz nic, to choćbyś był człowiekiem najzacniejszym, żadnej wartości nie posiadasz. Gdy nie masz w kieszeni brzęczącej monety — nikt ci ręki nie poda: **giń, jak pies pod płotem!**

Przeszczepienie tych teorji — co wślad za szkołą bezwyznaniową idzie — do Polski, stanowiłoby wielkie niebezpieczeństwo dla państwa, a szczególnie **dla mas ludowych naszego kraju.** Bo kto ma u nas pieniądze? — Spekulant bankier, kamienicznik i obszarnik.

Masy ludowe są biedne. To też masy ludowe naszego kraju stopniowo i systematycznie od głosu w państwie byłyby odsuwane, a człowiek biedny li tylko czarną siłę roboczą mógłby stanowić.

Przeciwko takim prądom społecznym zakładamy stanowczy protest!

Walczymy o godność osobistą człowieka-obywatela i powiadamy:

— **Nie tyle jesteś wart, ile masz w kieszeni, a tyle masz zasług, ile pracy dla dobra współbraci oddałeś i tyle masz grzechów — ile krzywdy bliźniego nosisz na sumieniu.**

W tym duchu tylko szkoła **wyznaniowa,** szkoła z obowiązkową nauką religji może obywatela wychować, bo tylko taka szkoła jest w stanie nie wzruszone zasady moralne w duszę przyszłego obywatela wszczepić.

To też hasło walki o szkołę wyznaniową na naszym sztandarze śmiało wypisujemy i w obronie tego hasła gotowi jesteśmy najcięższą walkę stoczyć, bo wiemy że tu jest interes Polski, interes ludu pracującego naszego kraju.

Stawiając na pierwszem miejscu potrzeby duchowe i podstawy **moralne** obywatela, nie zapominamy jednakże i o drugiej stronie medalu — o wymaganiach **materjalnych** człowieka.

Bieda i głód są najgorszymi doradcami ludzi: To też dążeniem naszem jest, by ludzie w Polsce byli syci, by dobrobyt obywatela został podniesiony.

Przy dzisiejszym stanie rzeczy, o podniesieniu dobrobytu mas ludowych w Polsce, trudno jest mówić. Zbyt wielostronnie obywatel polski jest **skubany.**

Każdy sięga po swoje: i rząd, i sejmik, i gmina, i jedno towarzystwo ubezpieczeniowe, i drugie, i dziesiąte — ty obywatelu trzymaj rękę w kieszeni i płać. Ciągle płać.

Te sprawy trzeba uporządkować, a liczbę stałych wierzycieli podatnika — zmniejszyć.

Najprzykrzejszym, najdokuczliwszym i najbardziej wymagającym wierzycielem jest **sejmik powiatowy.** Ten ciągnie bez liku i bez zastanowienia.

To też na nasz samorząd powiatowy czyli sejmik innej rady dzisiej niema, jak go wywrócić, czyli **skasować. Nie będzie sejmiku, nie będzie sejmikowego skubania.** Potrzeby miejscowe każda gmina sama załatwić potrafi, a pozbawiony sejmikowych ciężarów obywatel — prędzej do jakiegoś gromadzenia oszczędności będzie się mógł dochrapać.

To też z wyzyskiem sejmikowym — w myśl tego cośmy wyżej powiedzieli będziemy prowadzili nieugiętą walkę.

By obywatel mógł w kraju po bożemu żyć i pracować musi mieć spokój. To też wszelkie dążności rewolucyjne i wywrotowe będziemy jaknajenergiczniej zwalczali, wierząc, że każda zbrodnia czy bezprawie — tylko zbrodnię i nowe bezprawie wydać potrafi.

By obywatel czuł się w Polsce dobrze musi być chroniony przez prawo. To też nad zabezpieczeniem obywateli przed nadużyciami będziemy wytrwale czuwali.

A więc sumując to wszystko cośmy wyżej napisali powiadamy:

— **O godność osobistą człowieka i obywatela przez poszanowanie naszej rzymsko-katolickiej wiary, o dobrobyt mas ludowych, o równe dla wszystkich prawo, o spokój, ład i porządek w kraju — do walki wyborczej ruszamy.**

Ruszamy na zdobycie okopów antychrysta, okopów wyzysku i upodlenia a wszystko co zdrowe i uczciwe w kraju rację nam przyzna i w naszych szeregach stanie.

Marjan Częścik.

Unieważnienie
czterech list państwowych

Dnia 16 października b. r. odbyło się posiedzenie Państwowej Komisji Wyborczej pod przewodnictwem generalnego komisarza wyborczego, p. sędziego Giżyckiego, które przeciągnęło się całą noc.

Komisja zajęła się sześcioma państwowemi listami, co do których powstały wątpliwości: czy podpisani na tych listach mają prawo wyborcze, oraz czy podpisy są autentyczne. W tych sprawach ekspert — grafolog sądowy, p. Kwieciński, złożył obszerne sprawozdanie z przeprowadzonego przezeń szczegółowego badania.

Komisja badała również deklaracje kandydatów z list państwowych, by stwierdzić, czy wszyscy kandydaci zgłosili odpowiednie deklaracje.

B. posłowie, osadzeni w Brześciu n. dzenia się, czy zamierzają kandydować do ciał ustawodawczych. Dowiadujemy się, że deklarację taką nadesłali generalnemu komisarzowi wyborczemu: p. Kiernik, umieszczony na liście państwowej Nr. 7 oraz kilku innych b. posłów z p. Barlickim na czele, których stronnictwa na listach państwowych nie umieściły.

Listy nr. 3 („Jedność robotniczo-chłopska"); nr. 8 („Zmaganje"); 10 („Selrob — Jedność"),nr. 13 — („Samopomoc")i nr. 16 (PPS. — lewica) uznano za nieważne.

Listę nr. 15 („Ruskaja Sielanskaja Organizacja) uznano za zgłoszoną ważnie.

Z listy nr. 1 (BBWR) skreślono pp. Eugenjusza Dobaczewskiego i Artura Froma, wobec niezłożenia deklaracji Bugiem, uzyskali możność wypowiedzenia w terminie.

Z listy nr. 4 (Stronnictwo Narodowe) skreślono pp. Aleksandra Dębskiego i Witolda Jerzego Pączkowskiego.

Z listy nr. 7 („Centrolew") skreślono 14 nazwisk m. inn. b. posłów Putka i Bagińskiego, natomiast, większością głosów, wbrew nadesłanym oświadczeniom utrzymano b. posłów Witosa i Liebermana.

Z listy nr. 11 (Blok ukraińsko-białoruski) skreślono b. posłów Celewicza i Palejiwa.

Z listy nr. 21 (Monarchistyczna organizacja wszechstanowa) skreślono Walerjana Dobieckiego.

Ładna spółka wyborcza
Stronnictwo Narodowe — w Centrolewie

Stronnictwo Narodowe (4-ka), które tak wiele się rozpisywało o tem, że jest takie silne, że do wyborów pójdzie **samodzielnie,** nie szukając sprzymierzeńców wśród stronnictw umiarkowanych polskich — odstąpiło znacznie od głoszonych zasad i w wielu miejscach poszło **pod komendę Centrolewu.**

I tak naprzykład, w okręgu sejmowym **Nr. 55** (Złoczów) i w okręgu senackiem **(Tarnopol)** narodowcy przeszli pod komendę **„Stronnictwa Chłopskiego",** występując do wyborów pod nazwą „związku obrony prawa i wolności ludu" pod Nr. listy 7.

Narodowcy piszą że to połączenie zrobili **„z obawy przed rozbiciem polskich głosów opozycyjnych"**

A więc narodowcy występują z pomocą Stronnictwu Chłopskiemu"

Nie od rzeczy więc będzie przypomnieć, jak to w półtora roku mniej więcej po wypadkach majowych przywódca stronnictwa Chłopskiego Jan Dąbski pisał o Stronnictwie Narodowem.

Poseł Jan Dąbski pisał w ten mniej więcej sposób.

Popieraliśmy przewrót majowy dlatego ażeby marsz. Piłsudski **rozwalił „Piasta i endecję.**

W Ciągu roku marsz. Piłsudski zrobił tyle, na co my musielibyśmy poświęcić przeszło 5 lat pracy.

Jak z tego widać krótką pamięć, i tępawe głowy mają przywódcy narodoców.

DZIAŁ GOSPODARCZY

O zabezpieczeniu kartofli na zimę

Gdy się już prawie wszędzie ujawniły rezultaty tegorocznego urodzaju okopowizny, można stwierdzić, że ilościowo wypadły one dobrze, natomiast co do jakości sprzęt nie jest zadawalniający.

Przedewszystkiem odnosi się to do ziemniaków,, które z powodu przerwy rozwoju przy wyjątkowo dojmującej suszy czerwcowej, nie rozwijały się normalnie.

W wielu wypadkach tworzyły się po deszczach narośla z natury rzeczy o innej zawartości składników, co dało w ostatku produkt częściowo zupełnie dojrzały, a częściowo niedojrzały.

W innym wypadku ziemniaki rozrastając się po dołkach dość mocno — lecz w warunkach nadmiernej w ziemi wilgoci, skłonne były do przyjęcia zarazków, z czego wynikało że przy kopaniu była duża ilość ziemniaków zbolałych.

Zarówno niedość dojrzałe jak i nadpsute ziemniaki stanowią tego rodzaju produkt, że trzeba się z jego użytkowaniem załatwić dość wcześnie — bowiem zawsze na wiosnę - - pomimo najstaranniejszego przechowywania, straty są nieuniknione.

Otóż jeśli takich zbolałych zwłaszcza, będzie niewiele, to i krowami i świńmi zdążymy je spaść wkrótce natomiast przy większych ilościach musimy je zabezpieczyć od zepsucia.

To też w takich razach najbardziej zbolałe należy najprzód przeznaczyć na spasanie a co lepsze w kopiec możliwie wąski i przykryć ziemią jak najcieniej byle deszcze nie zamoczyły.

Potem czuwić i dosypywać tylko tyle ziemi, by mróz raptem nie chwycił to znaczy że w miarę zwiększania się się zimy potrosze okrywać. Idzie tu bowiem o to, żeby ziemniaki były jaknajdokładniej przechowywane.

Rzecz oczywista, że spasamy je jak można najszybciej tak, żeby się do nowego roku z niemi załatwić.

Niektórzy gospodarze, co zasiali burak cukrowy i nie mają teraz nań zbytu, albo część tego buraka fabryka wzięła, a reszta pozostała.

W gospodarstwie — pytają jak ten burak przechować i zużytkować. Otóż jeżeli burak cukrowy nie był ogłowiony nożem krótko, to przechowuje go się tak samo, jak burak pastewny; natomiast, jeżeli został oberżnięty tak jak cukrownie wymagają — to chcąc go dłużej przechować np. do lutego bo dłużej się nie da, trzeba go w kopcu zabezpieczyć przewietrznikam, zrobionemi ze słomianych wałków, kładąc takie wałki wzdłuż na spód kopca i dopiero sypać buraki. Wałki winny być dłuższe niż kopiec, by po okryciu ziemią, zepsute powietrze przenikało z kopca na zewnątrz, a zimne czyste szło do kopca.

Kopiec przykryć ziemią jak zwykle.

Co do użytkowania na paszę buraków cukrowych, to najbezpieczniej stosować tylko połowę tej dawki jaką dajemy krowom w burakach pastewnych. (TEROL)

— o —

Lista Nr. 19 jest w tych wyborach jedyną listą chrześcjańską i ludową

Jakie szkody wyrządzają nam szczury

Ogólnie jest wiadomem, że szczury są wielką plagą, że wyrządzają nam wele strat i że należy je tępić wszelkiemi sposobami ,lecz nie wszyscy wiedzą o tych sprawkach, jakie szczury wyrządzają ludności i jakie choroby mogą one roznosić. Dlatego też pragnę tu wyliczyć te wszystkie szkody, które mogą być spowodowane przez szczury, a mianowicie: szkody zdrowotne.

Szczury są bardzo groźne dla zdrowia ludzi a także dla zrowia zwierząt.

Przyczyniają się one bardzo do roznoszenia różnych chorób zakaźnychN i pasożytniczych z człowieka na człowieka przez stałe przenoszenie trychiny, zarażając niemi najpród świnie a przez spożycie takiego mięsa wieprzowego zarażają się ludzie: przenoszą też na ludzi świerzb szczurzy.

Szczury między zwierzętami roznoszą zarazę tyfusowo raciową i gruźlicę w oborach.

W znaczeniu gospodarczem szczury powodują następujące straty i wypadki. Niszczą one wszelkie skóry, wyroby skórzane albo rogowe, odzież, meble, książki, ziarna zbożowe, owoce, korę drzewek, plantacje buraków

Szczury spożywają wszelkie artykuły spożywcze, a także i napoje za wyjątkiem alkoholu. Często one zagryzają w chlewach prosięta, a tłustym świniom, szczególnie prośnym maciorom ,wygryzają w brzuchu rany, powodując przez to ich śmierć.

Szczury odgryzają też gęsiom błony pływne, znajdujące się między, palcami gonią i łapią młode kaczki, zagryzają króliki, morskie świnki, młode pisklęta, a także niszczą jaja drobiu nadgryzając ich skorupkę.

Niejednokrotnie notowane były wypadki zagryzienia przez szczury małych dzieci, pozostawionych w kołyskach, a nawet zdarzają się poważne niebezpieczne pogryzienia ludzi dorosłych.

Widzimy więc, że szczury potrafią wyrządzać ludzkości wielkie szkody i krzywdy.

Jak obliczono w Ameryce szczury powodują roczne straty na 1000 miljonów dolarów.

Obliczone zostało że każdy szczur musi spożyć dziennie pokarmu mniej, więcej za 10 groszy, czyli za 36 zł. rocznie.

Należy więcej tępić tych strasznych szkodników wszelkiemi możliwemi sposobami i środkami z całą energją.

Dobrym środkiem na szczury i myszy jest tak zwana **cebula morska**, którą można nabyć w aptekach lub składach aptecznych bez recepty lekarza.

Sposób zastosowania jest następujący: cebulę morską gotuje się w czystej wodzie i po gotowaniu drobno sieka, poczem należy ją zmieszać z gotowaną kaszą i z posiekanem mięsem: z takiej masy trzeba następnie formować kulki wielkości orzecha włoskiego i rozkładać takowe po różnych miejscach w budynkach nawiedzonych przez szczury i myszy.

Jednakże cebula morska jest trująca dla niektórych zwierząt, jak psy, koty i drób, należy więc zachować pewne ostrożności

Jednorazowe założenie tej cebuli przy dużej ilości szczurów nie wytępi ich odrazu w zupełności i po upływie pewnego czasu należy raz jeszcze to wszystko powtórzyć i za każdym razem dodawać do niej innego przysmaku, n. p. raz kaszę, drugi raz ciasto z miodem ,to znów mięso i t. p. ponieważ szczury i myszy, poznawszy raz działanie cebuli z daną przynętą, przez czas długi już jej nie dotkną. Oprócz tego dobrym środkiem **na szczury i myszy** jest pasta, wyrabiania w aptece Zalewskiego w Rawie Mazowieckiej; wspomniana apteka może ją wysłać na żądanie wraz z opisem sposobu użycia.

Z. Olszański
lekarz wet.

Notowania giełdowe

GIEŁDA PIENIĘŻNA

Płacono na Giełdzie Pieniężnej w Warszawie: za 100 jednostek obcych pieniędzy. Belg zł. 124.76. Pengo zł. 156.54. Gulden holenderski zł. 360.75. Frank francuski zł. 35.09. Frank szwajcarski zł. 173.83. Korona szwedzka zł. 240.25. Lira włoska zł. 46.84. Szyling austryjacki zł. 126. 18. Za 1 funt szterlingów płacono zł. 43.45. Za 1 dol. amer. 8.93. Za 1 rubel zł. zł. 4 76 Za rubel srebrny zł. 1.80. Za rosyjski bilon srebrny zł. 100 kopiejek zł. 0.75

PAPIERY PROCENTOWE

4 proc. Pożyczka Inwestycyjna zł. 104.50 (cena nominalna zł. 100), 5 proc. Pożyczka Premjowa (Dolarówka) zł. 56.50, (cena nominalna 5 dol. amer), 8 proc. Listy Zastawne Państ. Banku Roln. zł 161,68, (cena nominalna zł. 100 w złocie).

PŁODY ROLNE

Warszawa płacono za 100 klg.

Żyto 18.75 — 19.00, pszenica 28.00 — 29.00, owies jednolity 20.00 - - 2200 Jęczmień na kaszę 20 00—21.00, Jęczmień browarny 25.00—26.50, Mąka pszenna luksusowa 60.00—70.00,Mąka pszenna 0000 50.00.—60.00, Mąka żytnia według typu przepisowego 35. 00 —36 00, Otręby pszenne szałe 16.00 — 16.50, otręby pszenne średnie 13.25 — 14.25, otręby żytnie 10.25 - 10.75. kuchy lniane 30.00 - 31.00, kuchy rzepakowe 21.00 — 22.00.

Obroty małe. — Usposobienie spokojne. Ceny mąki pszennej obniżone.

— o —

Żniwa jesienne — wykopki.

Listy panstwowe do Sejmu i Senatu

W Głównej Komisji Wyborczej zgłoszonych zostało 21 list państwowych do Sejmu. Na pierwszem posiedzeniu Komisja zatwierdziła trzynaście list, unieważniła jedną (frondy Str. Chłopskiego, zaś co do sześciu list (przeważnie komunizuj—cych) decyzja została odroczona.

Listy zatwierdzone

Nr. 1 — bezpartyjny blok współpracy z rządem — obie listy do sejmu i senatu.

Nr. 2 — Pol. p soc. (d. fr. rewol) — do sejmu i senatu.

Nr. 4 — lista narodowa — do sejmu i senatu.

Nr. 5 — blok lewicy socjalistycznej (bund i n s. p. p.)

Nr. 6 — żyd. rob. kom. wyb. poale sjon — do sejmu.

Nr. 7 — związek obrony prawa i wolności ludu (Centrolew) — do sejmu i senatu.

Nr. 11 — ukraiński białoruski blok wyborczy — do sejmu i senat.

Nr. 14 — blok narod. żydowski w Małopolsce — do sejmu i senatu

Nr blok obrony praw narodow. żydowskiej w Polskiej — do Sejmu i senatu.

Nr. 19 — katolicki blok ludowy - do sejmu.

Nr. 21 monarchistyczna organizacja wszechstanowa — do sejmu senatu

6 list w zawieszeniu

W sprawie listy Nr. 3 (jedność robotniczo — chłopska do sejmu i senatu, Nr. 8 białoruska robotniczo - włościańska „Zmahanje", Nr. 10 ukraińska włościańska - robotniczo socjalistyczna partja „selrob" Jedność. Nr. 13 zjednoczona lewica chłopska „samopomoc", Nr. 15 ruskaja sielanskaja organizacja. (do sejmu), Nr. 16 P.P.S. (lewica) — komisja odroczyła decyzje co do ich ważności ze względu na konieczność ścisłego badania.

Są to, jak widzimy, niemal wszystkie listy sympatyków komunizmu

Unieważniona lista

Listy Nr. 20 (stronnictwa chłopskiego — prawicy powstałej dopiero przed kilku dniami komisja nie uznała za zgłoszoną ważnie, ponieważ z pomiędzy pięciu b. posłów, podpisanych na zgłoszeniu 3 nie zdążyło złożyć ślubowania przed rozwiązaniem sejmu.

Są to pp.: Adamowicz, Makarczyk i Różański.

Listy żydowskie są następujące: **szóstka** — Żydowski Robotniczy Komitet Wyborczy, **czternastka** — Blok Narodowo — Żydowski w Małopolsce **siedemnastka** — Blok obrony praw narodowości żydowskiej w Polsce i **osiemnastka** Ogólno Narodowy Żydowski Blok Gospodarczy.

Niemcy zgłosili jedną listę — **dwunastkę** pod nazwą Niemieckiego Bloku wyborczego, a ukraińcy i białorusini **jedenastkę** pod nazwą „Ukraińsko — Białoruski Blok Wyborczy".

Listą komunistyczna, obliczoną głównie na głosy wsi, jest **lista nr. 13** „Zjednoczonej Lewicy Chłopskiej Samopomoc" lista ta również jest jeszcze niezatwierdzona.

Wreszcie istnieją trzy listy komunizujące białoruskie i ukraińskie, a mianowicie **lista nr. 8** „Białorusko Robotniczo — Włościańska Zmahanie" **lista nr. 10** „Ukraińska Robotniczo włościańska socjalistyczna partja Selrob" i **lista nr. 15** „Ruskaja Sielanska Organizacja" Wszystkie one dotychczas są niezatwierdzone.

19 Nasza lista 19

B. poseł Dadan aresztowany

W nocy z polecenia prokuratora sądu okr w Płocku aresztowano b. posła „Wyzwolenia" Antoniego Dagana. B. poseł Dagan został aresztowany we wsi Robaczewo gdzie ukrywał się od tygodnia. Aresztowanego osadzono w więzieniu w Płocku.

Praca

Za wskaźnik życia postawiono pracę. Jako stwierdzenie konieczności i mądrości politycznej — praca. Jako warunek istnienia i całości państwowej i jako źródło dobrobytu i niezależności gospodarczej.

Na sztandarze nowego życia — krótkie zawarte, niby twarda pobudka wypisane jest słowo: **praca.** Idzie nowe, młode pokolenie zdobywać byt dla siebie i dla Polski — pracą.

Praca — jako cel, jako twórczość jako szczęście. Wyścig pracy,, w którym nie wolno nikomu zostawać wtyle.

Daleki wzrok zbiera już jej pokłosie. Bogactwo miast i wsi, kominy naszych fabryk, niby wieże głoszące światu swe panowanie.

Skarby ludzkiej mądrości, pracy i wytrwałej woli.

Ale plonu pracy nie wolno zmarnować. Byłby to grzech największy z wielkich.

Niech odkładają wiele ci, co mają wiele. Oszczędność to dalszy ciąg pracy — to jej dopełnienie.

Przez dążenie wszystkich do jednego celu — stanie Polska mocną a człowiek każdy będzie niezależnym. Idąc za wskazaniami chwili pracujmy i ochraniajmy zdobycze naszej pracy przed zmarnowaniem W tym celu każdy dobry i rozumny obywatel powinien mieć książeczkę oszczędnościową P. K. O. Ona mu ułatwi zwycięstwo w wyścigu pracy.

Książeczkę P. K. O. można dostać w każdym urzędzie pocztowym bez formalności. Gdziekolwiek wpłacone na książeczkę pieniądze odebrać można wszędzie — w każdym urzędzie pocztowym w całym kraju.

J. L.

Polski spirytus do Francji

Na terenie całej Francji wprowadzono wyroby polskiego monopolu spirytusowego

To samo tyczy się w Belgji, Luksemburga i belgijskiego Konga na skutek wielkiego powodzenia jakiem się cieszyły wyroby polskiego monopolu spirytusowego na międzynarodowej wystawie w Leodjum.

— o —

Węzły przyjaźni
między Turcją a Polską

Dnia 8 b. m. nowomianowany ambasador Rzeczypospolitej Polski w Turcji Olszowski wręczył listy uwierzytelniające prezydentowi Rzeczypospolitej tureckiej.

W odpowiedzi na przemówienie ambasadora Olszowskiego, prezydent Republiki tureckiej zaznaczył, że w toku wielkich wydarzeń historycznych naród polski był w oczach Turcji zawsze narodem niepodległym i że Turcja przywiązuje wielką wagę do stworzenia ambasad w Ankarze i w Warszawie.

Rozłam w poznańskiej organizacji „Piasta"

Z Poznania donoszą, że dnia 15-go b. m. odbył się tam zjazd wojewódzkich delegatów PSL. „Piast" z sze- Pregu powiatów Wielkopolski oraz z dwóch powiatów b. Kongresówki Na zebraniu tem uchwalono następującą rezolucję:

„Zebrani w dn. 15 b. m. w Poznaniu, członkowie PSL. „Piast" z pow.: Poznań, Leszno, Rawa, Srem, Gniezno, Oborniki, Września, Mogilno, Środa, Ostrzeszów, Odolanow, Ostrów, Koźmin, Krotoszyn Pieszów, Jarocin, w tem 14 prezesów powiatowych oraz delegatów okręgów wyborczych z Bydgoszczy i Szamotuł w liczbie przeszło 50 osób m. in. stwierdzają:

W tym niezwykle ważnym momencie dla państwa i dla ludu — uczciwy rolnik polak nie może oddać swego głosu w dniu wyborów na t. zw. Centrolew, będący bezprogramowym zlepkiem asekuracyjnym posłów, którzy nie bacząc na właściwy interes państwa oraz obywatel, których winni reprezentować, sklecili spółkę niemiecko-żydowską-socjalistyczną wyłącznie celem ratowania swoich interesów mandatowych.

Zebrani potępiają władze naczelne i wojewódzkie „Piasta", które zaprzepaściły właściwy moment do złączenia całego ideowego ruchu ludowego, oddając zorganizowanych piastowców pod komendę wszystkich odcieni radykałów Centrolewu za miejsca b. posłów na liście państwowej i na listach okręgowych. Równocześnie wzywają cały obóz zorganizowanej wsi do zupełnego zerwania i potępienia Centrolewu, wykluczając z szeregów stronnictwa tych wszystkich przywódców, którzy przeforsowali oddanie się Piasta radykalnej spółce enpeerowskiej.

Zebrani przestają uważać obecny zarząd wojewódzki Piasta za godny reprezentowania interesów wsi wielkopolskiej i stwierdzają, że popełnił on zdradę programu politycznego i gospodarczego Piasta, oraz głębokich zasad wiary katolickiej.

Zebrani wyłaniają wojewódzki komitet organizacyjny wielkopolskiego stronnictwa Piast i wzywają wszystkie jednostki organizacyjne do natychmiastowego zerwania z obecnemi władzami Piasta, które swoje nazwiska dały na listy i dla pracy Centrolewu.

Zebrani stwierdzają że wobec zakusów odwiecznych wrogów Polski na najbardziej żywotne interesy i całość granic Najjaśniejszej Rzeczypospolitej jedna godziną wielkiego narodu odpowiedzią będzie zmniejszenie walki z własnym rządem i jego czynnikam

Zebrani upoważniają zebrany komitet organizacyjny do wystawienia samodzielnych list w okręgach wyborczych Ostrów i Poznań — wieś, natomiast ze względu na niebezpieczeństwa zdobycia mandatów przez niemców w okręgach Bydgoszcz, Gniezno, Szamotuły pozostawiają wolną rękę tamtejszym komitetom w celu stworzenia jednej listy polskiej.

Zjazd uchwalił nazwę, pod którą stronnictwo idzie do wyborów. Jest to: Niezależne polskie stronnictwo ludowe „Piasta".

Lista № 19 walczy —

o wiarę — wolność — równe dla wszystkich prawa — sprawiedliwość społeczną i dobrobyt ludu pracującego

Zamordowanie kandydatów z B.B

Gmach Kasy Chorych w Częstochowie był w czwartek dnia 17 b. m. widownią krwawego napadu na tle politycznem.

Oto przebieg niesłychanego zajścia.

W gabinecie inspektora Kasy Chorych, Furmańczyka siedzieli na konferencji: komisarz Kasy Chorych, Rojewski i naczelny lekarz Biluchowski. O godz. 11-ej min. 40 na korytarz wiodący do drzwi gabinetu wpadł niejaki Wacław Kostrzewski, komendant miejscowej bojówki PPS. CKW. i odtrąciwszy woźnego, który starał się go zatrzymać, wtargnął do gabinetu, gdzie odbywała się konferencja.

Bez jednego słowa Kostrzewski dobywszy rewolweru rozpoczął strzelaninę do obecnych.

Pierwsze kule położyły trupem inspektora Furmańczyka, następnie — komisarza Rojewskiego.

Dr. Biluchowski zdążył uchylić się za biurko, tak, że tylko jedna z kul dosięgnęła go i ciężko raniła.

Na odgłos tych kilku strzałów do gabinetu wpadł siedzący dotychczas w poczekalni jeden z przywódców NPR. Lewicy na terenie Częstochowy p. Mołda. Próbował on wyrwać rewolwer Kostrzewskiemu.

Próbę tę przypłacił życiem.

Jeden jeszcze strzał oddał zabójca, raniąc urzędnika Kasy Chorych, Zawadzkiego który ukazał się w drzwiach.

Ostatnią kulą z rewolweru Kostrzewski popełnił samobójstwo.

W chwili, gdy do gabinetu wpadli pracownicy Kasy Chorych, pokój przedstawiał straszny widok.

Na podłodze leżały cztery trupy w wielkich kałużach krwi i ranny dr. Biluchowski.

Przewieziono go niezwłocznie do lecznicy.

Wszyscy trzej zamordowani byli czołowymi kandydatami listy Bezpartyjnego Bloku do Sejmu.

— o —

Co słychać w Polsce

Posiekała siekierą własne dziecko. Zamieszkała w Boniszewku pow. gniewkowskiego 27-letnia robotnica Kowalska w ohydny sposób zamordowała nowonarodzone swe dziecię, rozsiekując je na drobne części siekierą. Części te następnie zakopała w rozmaitych miejscach. Dzieciobójczynię aresztowano.

Powiat kościerski nawiedziła plaga dzików, które w pogoni za żerem wychodzą stadami z lasów, niszcząc okoliczne pola kartoflane, dziki są tak śmiałe i natarczywe iż nie reagują zupełnie na nagankę chłopów i rolników okolicznych. Wobec tego ci ostatni zwrócili się do władz z prośbą o zorganizowanie na szeroką skalę zakrojonej obławy, celem uwolnienia ludności kościerskiej od tej plagi.

Znowu wyrok śmierci w Złoczowie. Przed sądem przysięgłych w Złoczowie odbyła się rozprawa przeciwko Michałowi Grajowi, rolnikowi, oskarżonemu o zamordowanie swej żony przez uduszenie Sędziowie przysięgliU 11 głosami potwierdzili winę osUkarżonego, wobec czego trybunał wydał wyrok skazujący oskarżonego na karę śmierci przez powieszenie.

Pomnik wojny 1921 r. w Wawrze. W historycznym Wawrze zorganizował się komitet obchodu 10-lecia zwycięskiego odparcia najazdu bolszewickiego. Komitet uchwalił przystąpić niezwłocznie do wzniesienia pomnika ku czci marszałka Piłsudskiego i pamięci poległych miejscowych bohaterów, ustalając dzień 1 listopada jako datę odsłonięcia pomnika. C

Poniosła śmierć, ratując się od śmierci. W Dobrojewie pow. szamotulskim zdarzył się straszny wypadek. Z niewiadomej przyczyny spłoszyły się konie zaprzężone do wozu gospodarza Adamczewskiego i poniosły. Siedząca na wozie żona Adamczewskiego, Teodozja widząc grożące niebezpieczeństwo i chcąc się ratować zeskoczyła tak nieszczęśliwie, że poniosła śmierć na miejscu.

— o —

Lista № 19 żąda —

skasowania sejmików powiatowych — zmniejszenia liczby urzędów i urzędników — zniesienia podatku obrotowego

Otwarcie nowej linji kolejowej

Min Kühn przeprowadził w ub. niedzielę inspekcję nowozbudowanego odcinka wielkiej magistrali węglowej mającej wkrótce połączyć Śląsk z Bałtykiem.

Nowozbudowany odcinek łączy Herby Nowe ze Zduńską Wolą i wynosi 101 klm.

Na linji tej po raz pierwszy przeszedł pociąg służbowy, wiozący min Kühna i urzędników z ministerstwa komunikacji.

Na wszystkich przystankach na których zatrzymywał się pociąg służbowy, gromadziły się tłumy miejscowej ludności, witając pociąg owacyjnie.

Na stacji Działoszy wójt jednej z Gmin w imieniu ludności miejscowej wygłosił przemówienie w którem dziękował ministrowi komunikacji za szybkie zrealizowanie budowy nowej linji, co niewątpliwie się przyczyni do rozwoju miejscowości leżących wzdłuż nowozbudowanej magistrali.

— o —

Zbrodniczy zamach na pociąg koło Puław. Na szlaku kolejowym Gołąb — Puławy niewykryty jeszcze sprawca położył pod pociąg osobowy Warszawa — Lwów przy moście na rzece Kurówce koło Puław dwa wielkie kamienie. Silne uderzenie lokomotywy strąciły kamienie z toru i pociąg pojechał dalej. Wypadku z ludźmi nie było. Częściowo uszkodzony tor poddano zaraz naprawie. Jako sprawcę zamachu podejrzewają Stanisława Machuleca z Garwolina.

— o —

Ojciec Święty Pius XI prowadzi

bardzo pracowity tryb życia

Jak obaj poprzednicy tak i Pius XI zamieszkuje trzecie piętro pałacu watykańskiego. Tam znajduje się jego kaplica prywatna, tam sypialnia i jadalnia, bibljoteka prywatna oraz szereg sal audjencjonalnych. Tam też duje się kuchnia papieża z odpowiedniemi dodatkami w postaci spiżarni i t. p.

Najbliższe otoczenie papieża składa się niemal wyłącznie z włochów z prowincji medjolańskiej. Z nimi papież rozmawia w rodzinnym narzeczu, zupełnie jak Pius X, który lubił gwarzyć z otoczeniem w narzeczu weneckim.

Dzień Piusa XI zaczyna się od mszy którą odprawia we własnej kaplicy. Papież goli się sam; i tylko dwa razy na miesiąc zjawia się fryzjer, który doprowadza do porządku tonsurę. Po mszy zjada papież pierwsze śniadanie, składające się z kawy, mleka, masła i chleba.

Już o godzinie 9 zjawia się kardynał - sekretarz stanu. Długie lata był nim Gasparri, a jego miejsce zajął teraz Pacelli, b. nuncjusz w Berlinie. Jest to jedyny kardynał, który z tytułu urzędu mieszka w Watykanie, gdyż w każdej chwili może być potrzebny. W jego ręku wiążą się wszystkie nici, wiążące centralę kościoła katolickiego z najodleglejszemi nawet punktami ziemi.

Kardynał-sekretarz stanu musi przeczytać wszystkie raporty nuncjuszów i pełnomocników papieża i opracować, je aby już na rannej konferencji móc poinformować papieża o wszystkich wydarzeniach. A taka konferencja trwa nieraz całe godziny. Nie ma żadnych różnic w poglądach, gdyż papież jest jedynym i wyłącznym władcą, a jego wola w takich sprawach jest rozkazem, nie potrzebuje on pytać o zdanie kardynałów.

Po sekretarzu stanu Pius XI przyjmuje różnych kardynałów kurji. Każdy z nich zajmuje wysokie stanowisko jako kierownik kongregacji czy w innym dziale i każdy musi raz na tydzień zdawać sprawę ze swoich czynności. Najważniejsze miejsce wśród nich zajmuje holenderski kardynał Van Rossum. Jest on kierownikiem propagandy fide. On to opracowuje sprawy wszystkich misji katolickich. Jego ważny urząd w związku z purpurową szatą kardynalską sprawia iż lud rzymski nazywa go „czerwonym papieżem".

Wysocy dostojnicy kościelni Rzymu i innych miast, dygnitarze świeccy, sławne, czy wysoko urodzone osobistości proszą o prywatne audencje, wreszcie po godz. 12 przychodzi czas na wielkie audjencje publiczne, które ściągają wierni katolicy ze wszystkich państw i części świata, pragnąc uzyskać błogosławieństwo papieża.

Pius XI szczególną uwagę przywiązuje do tych audjencji, nazywając je „jedynymi oknami w świat". Papież dowiaduje się dokładnie naprzód skąd pielgrzymi przybywają, jakich są narodów i bardzo często zwraca się do nich w ich własnym języku. Pius XI ma wybitne zdolności lingwistyczne, mówi po włosku, po łacinie, po francusku, po hiszpańsku, po niemiecku, po hebrajsku, a oprócz tego rozumie angielski, polski i grecki. Papież nigdy nie pisze swych mów, a w przeciwieństwie do zwyczajów włoskich, wypowiada słowa bardzo wolno i z wielkim namysłem.

We wszystkich przemówieniach papieża występuje przedewszystkiem jego dobroć, dlatego też wszyscy pielgrzymi na zawsze zachowują jego pamięć. Tak np. witał on szczególnie życzliwie marynarzy amerykańskich, gdyż są oni spojeni z morzem, w którem św. Piotr, wzór wszystkich papieży, z takiem powodzeniem łowił ryby. Z przewodnikami górskimi Włoch rozmawia papież o swem zamiłowaniu do Alp i opowiada, jak zdobywał szczyt Mont Blanc i Monte Rosa. Bibljotekarzy papież wita słowami „kochani koledzy" i rozmawia o czasach, gdy sam był bibljotekarzem najpierw w Medjolanie, potem w Rzymie.

Nic dziwnego, że dzięki temu, papież zdobywa sobie serca wszystkich. Ale za to papież bardzo często zapomina o przepisanym na audjencję czasie i nieraz siedzi w wielkiej sali do godz. 3 i dłużej, zanim wreszcie uda się na obiad.

Według ustalonego zwyczaju papież jada sam. Nikomu nie wolno siedzieć przy stole z jego świętobliwością. Potrawy podaje służba, odziana w szkarłatne szaty. Pius XI wcale nie jest smakoszem, do kuchni nie przywiązuje żadnej wagi.

Jako medjolańczyk papież lubi przedewszystkiem „risotto alla milanesee". Po obiedzie następuje krótki wypoczynek poczem godzina przechadzki po ogrodach watykańskich, na którą papież udaje się bez względu na pogodę. Wychodząc papież nakłada na sutannę czerwony (w lecie biały) płaszcz, oraz czerwony z szerokim rondem kapelusz, poczem szybkimi krokami udaje się do ogrodu, pragnie bowiem nietylko odetchnąć świeżem powietrzem, lecz także użyć nieco ruchu. Gdy jednak pogoda jest zbyt zła, papież udaje się na przejażdżkę samochodem.

Na wszystkie wynalazki techniczne papież zwraca wielką uwagę, a radjo oddawna znajduje się w Watykanie. Papież ubolewa bardzo, ze nie posiada właściwego terenu na urządzenie lotniska. Podziwia on lotnictwo i wierzy, że samoloty przyczynią się w dużym stopniu do tego, iż w przyszłości wojny będą niemożliwe.

Od godz. 6-ej do 8-ej wieczorem odbywają się znowu audjencje. Po nich papież z otoczeniem udaje się do kaplicy prywatnej na modlitwę a dopiero o 9-ej wieczorem papież spożywa kolację, podczas której informowany jest o przebiegu wypadków dnia. Po jedzeniu papież każe sobie czytać dzienniki, a o godz. 10-ej wieczorem udaje się do bibljoteki, gdzie spędza najmilsze godziny.

Papież Pius XI ma naturę uczonego duszą i ciałem był bibljotekarzem, więc też pośród książek czuje się najlepiej. Nieraz dobrze po północy Pius XI siedzi otoczony książkami i pisze. Najbardziej papież lubi dzieła św. Tomasza z Akwinu, biblję, i t. p. Nieraz się zdarza, że zapóźnieni przechodnie na placu św. Piotra jeszcze o godz. 2-ej w nocy widzą światła w prywatnej bibljotece papieża.

Nowa Sekta

Na przedmieściu Debreczyna (Węgry) powstała nowa sekta religijna, założona przez robotnicę wdowę Fülöp. Od licznych innych tego rodzaju obłąkańczych wybryków różni się ona tem ze jest wesoła. Głosi, że tylko ci mogą uzyskać zbawienie, którzy są stale uśmiechnięci bez względu, czy mają powód do radości, czy też nie. Na wspólnych zebraniach członkowie sekty jej tańczą uśmiechnięci po pokoju, poczem całują biblję. Policja węgierska roztoczyła nad nią kontrolę.

Co słychać nowego na szerokim świecie

Dom polski w Winnipeg. W Winnipeg w Kanadzie odbyła się uroczystość poświęcenia kamienia węgielnego pod Dom Polski, którego budowę rozpoczęła parafja św. Ducha na swoich gruntach. Ceremonji poświęcenia dokonał ks. arcybiskup A. Sinnott w asyście licznie zgromadzonego duchowieństwa i wygłosił serdeczne przemówienie do Polaków, poczem do zamurowania kamienia przystąpił konsul Stanisław Zwolski, ks. arcybiskup duchowieństwo i przybyli goście.

Osiedlanie się obcych obywateli w Prusach. Według wykazu pruskiego urzędu statystycznego za rok 1929 na 7.203 osób obywatelstwa obcego które osiedliły się na stałe w Prusach posiada 3.608 osób obywatelstwo polskie. Większa część tych osób osiedliła się w powiatach opolskim i okręgu Piły. Dopiero na drugiem miejscu po Polakach następują Czechosłowacy potem, Austrjacy, Litwini, Gdańszczanie i t. d.

Ford obniża ceny samochodów. Henryk Ford odbył w Londynie kilka dni temu konferencję z przedstawicielami prasy, na której oświadczył, że dąży nieustannie do obniżania cen na automobile wytwarzane w jego fabrykach — Ostatnia zniżka na wozy Forda wyraża się w granicach od 5 funtów (220 złotych) do 30 funtów ang. (1.300 zł.) W najbliższym czasie założy Ford w Anglji wielką fabrykę samochodów, która zatrudniać będzie 20.000 robotników i produkować będzie po 1.000 wozów dziennie.

60 beczułek złota przybyło z New Yorku do Neapolu. Do portu w Neapolu zawinął okręt włoski „Saturnia", który przywiózł z New Yorku cenny ładunek, bo 60 beczułek złota, wartości 60 miljonów lir. Złoto przeładowano do oddzielnego wagonu który doczepiono do pociągu kurjerskiego i pod silną eskortą odtransportowano do Rzymu.

Bójka na pogrzebie. Na cmentarzu wiejskim w Baramie koło Trawnika w Bośni przyszło między wieśniakami do formalnej bitwy na noże podczas pogrzebu. Kiedy bitwa się zakończyła, między grobami leżało trzech zabitych oraz 7-miu ciężko rannych.

Masowe samobójstwa spekulantów giełdowych. Pisma amerykańskie donoszą z wszystkich części kraju o samobójstwach spekulantów, którzy w ostatnich dniach ponieśli wielkie straty na giełdzie.

Odroczenie parlamentu w Rumunji

Na propozycję prezesa Rady Ministrów król podpisał dekret o odroczeniu parlamentu na dni 30, t. j. do dnia 15 listopada b. r. Premjer Mironescu oświadczył przedstawicielom prasy, iż rozmaite kwestje techniczne, oraz konieczność przygotowania projektów ustaw, skłoniły go do zaproponowania królowi tego odroczenia.

Syn włoskiego Generalnego Prokuratora w Rzymie złodziejem. W Nancy we Francji ujęto syna generalnego prokuratora sądu kasacyjnego w Rzymie Stefano, za dokonanie rozmaitych drobnych kradzieży. Młody Stefano poróżnił się z faszystami i uciekł do Francji, gdzie nędza materjalna popchnęła go na drogę występku.

Zamach bombowy na dom adwokata polskiego w Chicago. Na dom adwokata polskiego. Jana Rybickiego w Cicago, dokonali niewykryci dotąd zbrodniarze zamachu bombowego. Wybuch bomby dynamitowej, którą rzucili przed dom był tak silny, ze cała dzielnica św. Wojciecha zatrzęsła się a rodzina adwokata wypadła z łóżek. Znajdujący się na parterze domu jeden ze składów został zupełnie zniszczony skutkiem eksplozji. Rybicki nie umie wytłumaczyć powodu tego zamachu.

O co są oskarżeni b. posłowie

W ubiegłym tygodniu wyjechał sędzia śledczy dla spraw wyjątkowego znaczenia przy sądzie apelacyjnym, Jan Demant, do Brześcia dla przesłuchania uwięzionych b. posłów.

14-tu posłów postawionych jest w stan oskarżenia z art. 101 k. k. Są to: Norbert Barlicki, Adam Ciołkosz Stanisław Dubois, Herman Lieberman, Mieczysław Mastek, Adam Praga, Sawicki, Kazimierz Bagiński, Józef Putek, Wincenty Witos, Władysław Kiernik, Aleksander Dębski, Popiel Wojciech Korfanty.

B. posłowie ukraińscy, osadzeni w więzieniu w Brześciu n. B., odpowiadać będą z art. 100 k. k. który mówi o akcji, dążącej do oderwania części terytorjum od Rzplitej.

Przewodnik po Warszawie

Tanio, wygodnie, praktycznie.

Gdzie się zatrzymać po przyjeździe Hotel Dworcowy—Widok 22.
Hotel „Grand" ul. Chmielna 5.
Hotel „Sawoy" Nowy Świat 58.

Hotel „CONTINNENTAL" Marszałkowska 84, tel. 658-44

Gdzie smacznie zjeść?
Obiady domowe na maśle z 3-ch dań — 1 zł. 50 gr. od 12 — 6-ej Świętokrzyska 17 m. 15 (2-gie podw. parter na lewo).

Gdzie zasięgnąć porady prawnej?
W biurze **„Wiedza"**, Warszawa ul. **Kapucyńska 1.**

Gdzie się wykąpać?
Kąpiele **„Diana"** — Chmielna 13 tel 505-80 i 36-10. We czwartki łaźnie dla pań

Gdzie kupić obuwie?
F-ma „St. Pietruszewski" — ulica Warecka 11.

Gdzie kupić okulary
Firma „Stanisław Słowikowski" ul. Świętokrzyska 20.

Gdzie obstalować palto i ubranie?
St. Kotlewski, Wspólna 65a.

Gdzie kupić maszynę rolniczą?
Najlepiej kupić w Składach Maszyn Rolniczych biura Rolniczo — Technicznego, inż. St. Nawakowskiego Sp. z o. o., Warszawa, ul. Kredytowa 4, tel. 291-34

Dokąd pójść wieczorem?

MORSKIE OKO.
Parada Gwiazd z Zulą Pogorzelską na czele.

„UŚMIECH WARSZAWY" (Chłodna 49). Codziennie o godz. 7.30 i 9.45 rewja „Zwarjowany Bar".

Kino - Teatr „CZARY" — Chłodna T29. Na scenie wielka rewja artystyczna — 16 osób.

Kino „CASINO", Nowy Świat 50. Codziennie film dźwiękowy

Kino - Teatr „Helios" — Wolska 8. Na scenie występy artystów.

Kino-teatr „Kometa", Chłodna 49. Na scenie występy artystów.

Kino-Teatr „Znicz" — Śniadeckich 5; Na scenie: Rewja artystyczna.

Kino-Rewja „Mignon" — Marszałkowska 81b. Nowy wspaniały program na ekranie i scenie.

Kino-Teatr „Glob" ul. Chłodna 12

Teatr świetlny „SOKOŁ" Marszałkowska 69

Kino-Teatr „TOMBOLA", Marszałkowska 34.

ZDROWE i SILNE

drzewka i krzewy owocowe, róże, krzewy na żywopłoty, oraz dziczki drzew owocowych i róż

POLECAJĄ

SZKÓŁKI

„Lemszczyzna-Szczekarków"

nagrodzone kilkakrotnie najwyższemi nagrodami.
Wszelkich wyczerpujących informacji udziela

Biuro Sprzedaży, Warszawa, Boduena 2

Tel. 219-89. Adr. telegr. Lemszcz.

Przestrzeń szkółek 120 hektarów.

Reformackie pigułki z marką Zakonnik

ZNANE OD 1602 R.

REGULUJĄ żołądek, chronią od REUMATYZMU cierpień WĄTROBY, nadmiernej OTYŁOŚCI, ARTRETYZMU uderzeń KRWI do GŁOWY uśmierzają HEMOROJDY, czyszczą KREW, przy skłonnościach do obstrukcji, są łagodnym środkiem przeczyszczającym. Użycie: 1 2 pigułek na noc.

Cena pudełka zł. 1.35, wyrobu apteki Karczewski, Tuszyński, Warszawa, Trębacka 4
Żądać z „ZAKONNIKIEM"

Rok założenia 1902

FABRYKA ORGANÓW
Wojciech Gadko

Buduje ORGANY nowe artystycznie wykończone, a także naprawia i stroi stare

---

Kino-Teatr „ŚWIT", Wolska 14 Na scenie występy artystów.

Kino-Teatr „WISŁA", ul. Tamka.

Luna-Park na Pradze. Wiele ciekawości.

Kino-Teatr „Lotos" Zygmuntowska 10 **Przygody dzielnego wojaka Szwejka.**

Kino-Teatr „HEL" koło Parku Paderewskiego

Przeboje rewjowe na scenie.

MEBLE

Do 20 mies. kredytu udziela tylko

Tow. Popierania Wytwórcz. Polskiej

Nadzwyczajny wybór kompletów oraz pojedyńczych kredensów szaf lustrzanych, stołów, otoman, tapczanów, kozetek, foteli klubowych i t. p.

Uwaga! Aleje Jerozolimskie 43
vis à vis dworca za Poznańską
Ceny bezkonkurencyjne - Prosimy sprawdzić

KANARKI, TURKOTY,
papugi, ptaki egzotyczne
małpki, rybki, klatki akwarja i pokarmy.

Handel Zoologiczny „KANARION" Warszawa,
Ś-to Krzyska 5. telef. 519-77

Dział lekarski

LECZNICA

Warszawa, Chmiela 26.

wewnętrzne	10—3 i 4 — 8.
dzieci	11 1 i 6—7.
ucha gardła i nosa	12—1 i 6—7.
weneryczne, skórne	cały dzień
oczu	1—3 i 4—8.
nerwowe	1—2 i 7—8.
kobiece i akuszer.	11—2 i 3—8.

ANALIZY, KWARCOWKI, ROENTGEN. WIZYTA 4 zł.

AKUSZERKA Ring przyjmuje panie, udziela porad. Wieloletnia praktyka Niezamożnym ustępstwo. Warszawa Widok 22 m. 27

DR. N. PIWKO
Chirurg — ortopeda (złamania zniekształcenia kości, cierpienia stawów **i nóg.)**
WARSZAWA
KRÓLEWSKA 41.
Tel. 430-11. Przyjmuje od 5 — 7

Lekarz-Dentysta Marja Kierska
Choroby zębów i jamy ustnej.
Pracownia zębów sztucznych
ul. Chmielna nr. 2 m. 9.

Akuszerka Popławska przyjmuje panie, udziela porad niezamożnym ustępstwo. Warszawa, **ul. Elektoralna 8 m. 16-a.**

LECZNICA
dla przychodzących chorych
Plac Trzech Krzyży 9.

Choroby wewnętrzne od 4-7
„ dziecięce od 9-11 i 4-6
„ nerwowe pon. środ. od 12 - 1 i pół w dz. 7-8
„ chirurgiczne od 5 i pół - 6
„ wener. skórne i niemoc płciowa 10-1 i 4-7
„ uszu nosa gardła od 12-2
„ oczu od 2-3 i pł.
„ kobiece i akuszerja od 1-3 i 6-7
„ dróg moczowych od 9-11 i 3-4

Prześwietlenia i naświetlania prom. Rentgen cały dzień

FUTRA
50 proc. taniej w wielkim wyborze od 300 zł. na długoterminowe spłaty. Przeróbki i reperację. Czyszczenie chemiczne, farbowanie i t. d. Wykonanie solidne **Warszawa, ul. Chłodna 8 tel. 283-39. M. Lachowicz**

SKŁAD TRYKOTARZY
Polecamy w wielkim wyborze garsonki, bluzki, kurtki szkolne, garniturki dziecinne, pończochy, skarpetki, rękawiczki oraz jaegerowską bieliznę i t. p.
Ceny fabryczne
oraz Meble — Chmielna 6.
ST. J. BONDARCZYK
Warszawa, Chmiela 5, tel. 539-55

CENA POLSKIEJ GAZETY LUDOWEJ

Rocznie	Zł.	8 —
Półrocznie	Zł.	4 —
Kwartalnie	Zł.	2 —

W Ameryce kwartalnie 1 dolar.
we Francji 15 franków kwartalnie
Konto czekowe w P. K. O. Nr. 14750

CENY OGŁOSZEŃ

Cała strona	Zł.	360. —
1/2 „	Zł.	180. —
1/8 „	Zł.	90. —
1/4 „	Zł.	45. —

Wiersz milimetrowy za tekstem — 30 gr., w tekście — gr. 45
Drobne za wyraz — gr. 20

Redaktor i wyd. Marjan Częścik. Druk. Nowoczesne Zakłady Graficzne Warszawa ul. Niecała Nr. 6, tel. 80—25. Redaktor odp. Bolesław Pustelnik